

(A feladat megoldásához a függvénytáblázat adatait használhatja!)

Ha desztillált vízbe egy szem kálium-nitrát kristályt teszünk, akkor az feloldódik.

- a) Milyen módszerekkel segíthetjük a só feloldódását, ha több kálium-nitrátot adunk az oldathoz? Válaszát magyarázza!
- b) Mi történik és miért, ha telített oldatba még több kálium-nitrátot szórunk? Hogyan érhetjük el, hogy a só feloldódjon? Válaszát indokolja!
- c) Kálium-nitrát és nátrium-klorid forrón telített oldatát lehűtjük (azonos tömegű oldatokból indulunk ki)? Mi történik? Mi a különbség a két esetben? Minden választ indokoljon!
- d) Mit tapasztalunk és miért, ha kis mennyiségű kálium-nitrátot teszünk benzinbe? (2005. október)

Megoldás: (17 pont)

a)	A kristályok aprításával,	<i>1 pont</i>
	mert nagyobb felületen gyorsabban megy oldatba a só,	<i>1 pont</i>
	az oldat keverésével (mert elősegítjük az ionok egyenletes eloszlását),	<i>1 pont</i>
	melegítéssel,	<i>1 pont</i>
	mert növeljük az oldódás sebességét.	<i>1 pont</i>
b)	Nincs látható változás (nem oldódik több só).	<i>1 pont</i>
	A telített oldatban adott hőmérsékleten maximális mennyiségű só van	
	oldva (vagy: egyensúly áll fenn, ugyanannyi só oldódik, mint amennyi	
	kikristályosodik).	<i>1 pont</i>
	Az oldat melegítésével érhetjük el a só oldódását.	<i>1 pont</i>
	A kálium-nitrát oldhatósága nő a hőmérséklettel (a függvénytáblázatból	
	olvasható ki!).	<i>1 pont</i>
c)	Kristálykiválást tapasztalunk.	<i>1 pont</i>
	Oka: mindkét só oldhatósága csökken a hőmérséklettel (a függvénytáblázat	
	adatai alapján megállapítható).	<i>1 pont</i>
	A kálium-nitrát-oldatból sokkal több kristály válik ki.	<i>1 pont</i>
	Oka: a kálium-nitrát oldhatósága nagyobb mértékben változik a	
	hőmérséklettel (a függvénytáblázatból olvasható ki).	<i>1 pont</i>
d)	Nem oldódna fel a kálium-nitrát.	<i>1 pont</i>
	A benzin apoláris molekulákból áll,	<i>1 pont</i>
	a kálium-nitrát ionos,	<i>1 pont</i>
	a hasonló hasonlót old elv alapján az apoláris molekulákból álló benzin	
	nem oldja az ionvegyületeket.	<i>1 pont</i>